

BORSSZEM JANKÓ

Pane Rieger.

Eddig a csehek csak Bécsset demolirozták; már most hozzálatnak az egész Austriához. Giskra, Kuranda, Herbst s a többi már is csehül vannak.

Csehországnak államjog kell — s lemásolják a magyar közjogot. Igazán eredeti.

Csak hogy az államjoghoz kettő kell: az állam, meg a jog. Csak e két csekélyisége hiányzik a cseheknek, hanem a többi mind megvan.

Megvan például Deák Ferenczük. Az első lapon láthatod őt, kedves olvasó; épen munkában van.

Hű másolata a nagy eredetinek; oly hű, mint Deák Ferencz képei, melyek a hazai vendéglők éttermeiben láthatók s melyeknél fogva a Pestre jövő vidéki ember minden bajszos kövér embert Deák Ferencznek néz.

Rieger is olyan Deák Ferencz a vásznon; mondhatni rá, hogy nem jobb a Deák vásznánál.

Azzal sem jobb talán, hogy ministerré akar lenni.

Egyébiránt nem helyes bántani ő leendőségét, mert nagy jóakarattal van irántunk, szegény magyarok iránt.

Főirati beszédében (mely úgy viszonylik a Deák Ferenczéhez, mint Vidaes Jancsi Kossuthhoz) kimondta, hogy a magyarok iránti kegyből határozta rá magát a 67-iki kiegyezés elismerésére s hogy egy darabig majd csak eltűri, hogy 30 percent quótáért paritásban legyünk Ausztriával.

Ez igen szép tőle, mert mondhatta volna azt is, hogy nem tűri el egy perczig sem — senki sem bánta volna.

Egyébiránt nagylelkűségét illenék megfizetni. Idején volna kijelenteni, hogy mi nem tűrjük, hogy szegény Csehország a közös költségeken felül a mienkre is fizessen, s hogy a külügyi és hadügyi quótán kívül még külön belügyi quótát küldjön Horvátországba.

Szép dolog a nagylelkűség, de minnemennek megvan a maga határ — örvidéke!

B. J.

Önvédelem.

Alólirott ellen Rácz-Militics) egyházkerülete a következő nyilatkozatot intézte:*

„Minthogy mindenféle Bukovina-, Oláhország- és Galiciából jött zsidó hazánkban menhelyet és aranybányát találhat, Protman védençe, Levis, városról-városba járva, szabadkőművespáholyokat nyithat; a hazátlan Ronge fővárosunkban szabadon katolikusellenes beszédek, Michelis pápaellenes felolvasásokat tarthat, — a zsidó kezekben levő élcslapok egyházi személyek torzképeit adhatják, sőt a kormány által segélyezett „Borsszem Jankó“ is piszkolhatja a katolikusokat, egyszóval a leghitványabb zsidó gerkőcze manap szabadon ütheti s verheti a katolikusokat, anélkül, hogy ez magát védelmezhetné, — ez pedig mind a kormány tudtával történvén, az ilyen eljárás iránt, bizalmatlansággal vagyunk, és szavazatunkat a jövő választásnál olyan követjelöltnek adandjuk, ki minket biztosít, hogy az országgyűlésen a kath. ügyet és érdeket védelmezni fogja. — Kelt Rácz-Militicsen, 1871. évi szeptember hó 25-én. Torma József, c. kanon. esperes. — Eliássy Ferencz, c. kanon. s plébán. — Mérey Fábán, plébános. — Hipp Mihály, plébános. — Veisz Mihály, plébános. — Jeszenovics József, káplány. — Till Lajos, káplány. — Martin József, káplány. — Wiederkehr József, káplány. — Krapenheim József, káplány. — Stenger László, káplány. — Közli Pletikoszics Sándor, ker. jegyző s plébános.“ — — —

(„Magyar Állam“, oct. 12-iki száma.)

Minthogy e nyilatkozatnak nyilván semmi egyébcélja, mint az ellenem való támadás és megsértés, szükségesnek tartom kijelenteni:

Először: Hogy létezik ugyan mindenféle zsidó; de mindenféle Bukovina és Oláhország nem létezik.

Másodszor: Hogy én nem tehetek róla, ha a zsidók aranybányákat találnak, s hogy én hiába keresem, nem azt az aranybányát, a melyet zsidó talált, hanem azt a zsidót, a melyik aranybányát talált.

Harmadszor: Hogy én nem lehetnék bizalmatlansággal a kormány iránt azért, mert tudtával találnak a zsidók aranybányákat, hanem inkább nagy bizalmam volna az olyan kormányhoz, a mely csupa olyan zsidót eresztene be, a ki aranybányát találna, a helyett hogy Rómába kieresztené azokat a püspököket, a kik bányáinkból kiviszik az aranyat.

Negyedszer: Én arról sem tehetek, hogy a katolikus (értsd ultramontán) papok üttetvén, nem védhetik magukat. Ha velem jobb lábon állanának, majd nem ütnék; vagy ha ütnék, védhetnék magukat.

Ötödször: Kijelentem, hogy az urak, kik engem ily vadul megtámadnak, soha semmiféle érintkezésben velem nem voltak, sőt létezésemet is csak hírből ismerik.

Kelt Agyvelő, a tizenkilenczedik században.

Józan Ész m. p.
mint sértett fél.

*) Nem Rácz-Militics, mert az okosabb.

Szerk.

ARDET UCALOGULIN!

H—t. Baj van; kigyúlt a házam!

A—y. Ha kigyúlt, oltsad.

H—t. Oltogassuk hát együtt.

A—y. Nem gyújtogattuk együtt.

„Toldy Miklós.“

— Jubileumos előadás a nemzeti színpadon. —

Különben az Arany János gazduram szénája.

Kurta rendekbe gyűjtögette és vasvillával hármaskazalban hánysa

Szigeti József.

A javát vonyigóval kiszedegeti belőle

Borsszem Jankó.

Személyek:

TOLDY MIKLÓS, kétszer megénekelt vitéz s színpadra feszített hős.

SZIGETI JÓZSEF, az ő Torquemádája.

SZIGLIGETI EDE, aranyarkantyus pályázó.

PAULINÉ, ezüsthangu esüstkoszorus menyecske.

RÉTHY ATYUS, vén bagó.

LEVENDULA MARCZI, l. Bájkeri.

BÁJKERTI, l. Levendula.

PANE KRŠIVICHNICH, cseh fundamentalista és bajvivó Prágából.

PIKK BÚB, l. Toldy M.

B. ORCZY, uri komédiás.

FARKAS DEÁK, az ő irnoka.

GR. ÉBER, páholybeli látogató.

GR. TÜZÖLTŐ, (néma személy.)

NIKOLICS, pane Kršivichnich csatlósa, kiegyezkedési cseh muzsikusz. — Magyarok, csehek, urak, írók, színészek, blahanék, seyderhelmek, csatlósok, fegyveresek és nép.

I Felvonás.

Toldy Miklós (a sirjából kikel):

Megint földéznék mély síri álmombul.

Még csak hét mult s már is az én óráim kondul.

Komédijává lettem, mert most ez a módi —

Hejh, jó Arany János! hejh, derék Tinódi!

Ah de most jut vén eszembe nekem

Hogy jambusban van beszélni csak

Jogom nekem. Legyen hát, (Gf. Éber elálmosodik.)

Jószte jambus

Fa-lábidon hadd méregessem én

E deszkát, mely az életet jelenti.

Tehát én, teljes című publikum,

Két órától egész fél tizenegyig

Levendulának jambusába búva

Hosszan lépem végig majd e padot.

Tehát . . . (Pane Nikolics zenéje rákezd a csatlósok harci polkáját, mire jó Toldy Miklós, második halálra ijedve, visszaugrik sirjába.)

B. Orczy. Was ist das, Lupi? Hiszen ez Wagner!

Farkas deák. Ugy vélelem magam is.

Gf. Éber (fölríad.) Ez nem a comissio elé tartozik.

Ezt csak a plénium — vagy úgy! (Tovább alszik.)

II. Felvonás.

(Színészek dícsőre. Szigeti József balról. Eléje lép Szigligeti. Pane Nikolics melán recsegetti a kürtöket.)

Szigligeti. Barátom! Ez az első arany melyet elcsiptek előlem. De te csipted el azt s köszönöm; különben magamnak kellett volna ezt a darabot megírnom. A megmaradt kilenczven kilencz aranyból csináltattuk néked ezt az ezüst koszorút. Fogadd szívesen. A fejedbe ugyan nem teheted, de a kasztlidban elfér. Áldjon meg a három isten! Szt. Gyulai, szt. Greguss és szt. Dux nevében, amen! (Megöleli, megcsókolja. Ilka átadja neki az ezüst koszorút. Józsi bácsi kezét csókol neki s azt gondolja magában: inkább ezt a ragasztott bajuszomat fenhetném gömbölyű orcáidhoz! Repül a virág is feléje. Gondolja magában Józsi bácsi: ér is ez valamit! Salátának sem jó! Azonban megilletődve köszöni meg a koszorúkat. Marczi vállára akarja emelni Józsi bácsit, mert hiszen Toldy Miklóst adja. Józsi bácsi azonban nem kívánczozik a hátára s beéri jelenlegi gyalog állapotával. Marczi méltatlankodva fölkapja a pappendekli malomkövet s agyonüti vele dr. Barnát ki Pan ur helyett lőtt egy négyest. Kár hogy nem a zeneszerzőt ütötte vele oldalba, kinek kalamajka-hymnusa s a publikum éljenzése alatt a görgöny leferdül.)

III. Felvonás.

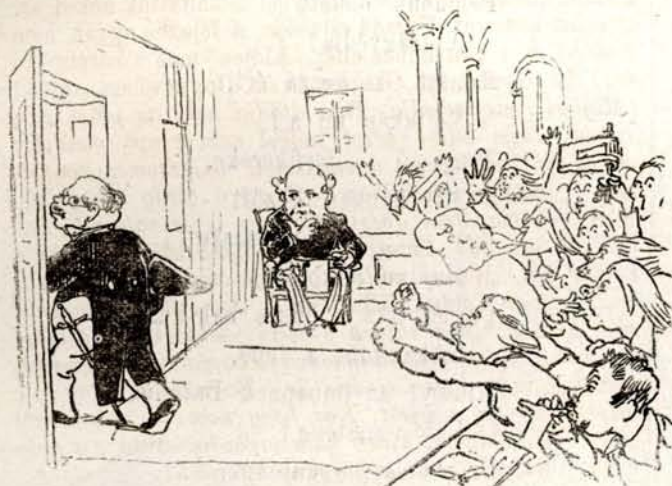
(Temető.)

Réthy atyus. Attul tartok én, öldös szógám Jaóska, hogy ezt a Tógyi Miklóst is csak eetemessük. Mert hejh, hosszú néki az ő mivolta. Pedig az én kurta eszemmel úgy reguláznam az dolgot, hogy hát legelő is hátra kötném a sarkát az muzsikusz, a ki ezt a cseh csárdásokat ójtotta bele jaz darabodba. Osztingat meg ne kérlélnéd álló másfél óráig a te kis gazdád, hogy gyűjjön haza. Oszté meg ne az arany belü szoboszalai cipőn fordulna meg az vitézi szerszámok megváltása. Mit tartozik az a nemzetes publikumra, hogy szerzi be Miklós úr az kópját meg az vértet, sisakot? Legény az a talpán, nem köll annak ilyön segítség. De meg amondó is vagyok, hogy adnád oda jast a Margit lányasszonyt ahol az böcsületös gyerekhöl, mert biz istég úcsesa mögérdöml, de meg a magasságos szent karzat is úgy kívánja azt, galambom. Más az ahogy Tinógyi ejtötte mög, mög János kománk. Azoknak pászol, de ezen a pallón sehogy sem esik helyőssen annak sorja. Vagy megöljed az drámabéli vitézt, vagy ha üdvös végit akarod kanyarintani, hozzá add a lyányt, mert az úgy dukál. Ha nincs is úgy az istóriában, de megkívánja azt az drámaji hatás. Ha úgy ejtöd a rendjét, hosszú életű lehet még a te Miklósod a kerepesi uton. De hogy a magad élete fonálát a menyébéli seregek ura meg ne hosszabítsa, arról komám szó sincs. (Szigeti tán jól fogja tenni, ha számba veszi az öreg Bagó intéseit. Ezzel ha a darabnak nem is, de az enyimnek vége szakad. Tizenegy óra akar már lenni, a dícsőség magasan és Frohner megszese lakik.)

Bécsi dolog.

Abból, hogy

könnyen az következhetik,

Jirecssek ur ment és Beust ur maradt:

hogy Jirecssek ur marad és Beust ur megy.

Szász Károly szobrának leleplezésére.

(Pest, Avenue de l'Olympe, 1972-ki okt. 11.)

40 Borsszemdor pályadíjt nyert költemény.

— Uj-ó magyar nyelven. —

Kelj föl sirod beomlott padmalából,
Mit a csokajnak sonyva decze nyes,
A mint loborgva donezóján aláfol
Szász ének óta sejlő dégvelyes.
Kelj föl, ha ühnyel sirodon a dorbács
Ha kelni hagy a mesle daglobor.
S mely koriamolt ük lelkeken. a korbács,
Hajh! elbűdite, sormalos dobor.

Zok volt a kor. oh költő. melyben éltél,
Szöröcsült a bod, banyóba züllt a nyeh.
A dűr bedőlt s szíport dörnyelt az éjfél
Távol s közel ragyékban fiúnt a geh.
Ketté nyesült szirékon Európa
Das, burj nyörékelt a talang felett —
Szász év telék — s a vékony csalmagója
Nyizzent sanyalgva, a mig nyüstje lett.

(A többi 73 strófa még szebb.)

Nyílt levél

Heckenast Gusztávhoz.

Tisztelt pálya- és vetélytárs!

Hogy ön szélbali pecsovics, azt értem; a gseft szüli a meggyőződést; de szélbali aesthetikus — ez új előttem és tiszteletemet ön iránt még jobban neveli, ki a „lidércz naptár“, „Rózsa Sándor életrajza“, „tébolydai zsebkönyv“, „jézsuíta naptár“ s „hóhér naptár“ című vállalatával világító fáklya gyanánt lépked előttem. Az „Eladó lányok naptára“ című művével oly térre lépett ön, melyen nem követhetem. Felűtvén ugyanis az „eladó lányok naptárát“, látom annak 97-ik lapján a következő felsőhajtást:

„Baj! a világ, tők a tromf!“

Hogy a „baj“ alatt mit ért ön, az iránt tisztában vagyok, a mennyire az ember az ily világos enigmára nézve tisztában lehet; mert tudom, hogy a mi vállalatunk, noha jól kel, igen nagy — „baj.“ De hogy a tők alatt egyebet tetszik-e érteni barátom uramnak, mint a mi tejföllel leöntve kerül uri asztalára? — ezt szeretném én tudni, hogy a „h o n l e á n y o k n a p t á r a“ című vállalatom szerkesztése körül tudjam magam mihez tartani.

Őszinte nagyrabecsüléssel hű pálya- és versenytársa

Bucsánszky Alajos.

Csokonaihoz.

— Október 11-ikén. —

Mindenki danol ma,
S én ne dallanék?
Számodra ne volna
Versem hátra még?
Volna érdemesb tán,
Zöngni tégedet,
Volna, ki mint Están
Jobban ért s követ?
Bár mint Szász és rokonai
Rímet nem lelek,
Boros, dalos Csokonai,
Csak én értelek.
Lelkesítsen mást más,
Hír is, arany is, —
Engemet a másolás
És a poezis.

Engem is, mint téged,
Hajt a poezis,
S a mi hűt és éget,
Iszom, zöngöm is.
Ugy mint téged: engem,
Sajnál sok hamis,
Mivel nem csak zengem —
Hanem iszom is.
De a kiben van belátás
S psychologia,
Érzi szagát (ha nem náthás)
S tudni fogia:
Hogy a kettő töszí
Együtt azt, mi báj,
S bor s dal úgy függ össze,
Mint kerék és ház.

Példának okáért
A tragédia!
Mondja, ki hozzá ért,
Voltakép mi a?
Trágosz — férfigecske,
Mit kankán között
Egy pár vad menyecske
Hajdan felkötött.
De mi lett e bűzös bak-hus,
S kankán, a fene,
Mihelyt az ünnepnek Bacchus
Lón védistene?
Dráma lett s karének,
S bizonyosság ez is,
Mily közeli vérek
Bor és poezis!

Minthogy szobrod itt áll,
Olyan szent s igaz,
Hogy, a mit te ittál,
Mind poezis az.
S hitem, mint a szírt áll,
(S követésre int!)Hogy a jó, mit irtál,
Az bor vala mind.
Zengem hát a nép nevében
Mint dalnok s követ:
Nem fajult el tőled népem,
Hanem ért s követ.
Ifjainkat viszik
A bor és a hír,
S majd mindenik iszik,
S majd mindenik ír.

Están.

A korrigált szobor.

„A csikóbőrös kulacsoska dallosának csikóbőrös kulacsoska illik a kezébe!”

E—n és S—I.

Eredeti levelezések

Zürich.

A zürichi béke-ünnep óta senkit sem löktek ki valami feltűnő módon. A lausannei ünnepélyes gyülekezet alkalmából azonban megint — vigan voltak. Abban reménykedik jelenleg mindenki, hogy a legközelebbi békünnepig nem fordul elé nagyobb verekedés.

Luzern.

A vierwaldsüdti tó közelében ismét három férfiú kötött szövetséget a császár ellen: t. i. lord Lyons, monsieur Drouin de Lhuys és gospodine Gorcsakof. A francia ur indítványára a három nem „eskü”, hanem csak „becsületszó-szövetségesnek” fogja magát nevezni.

Chiselhurst.

Napoleon császár legközelebbi manifestumot fog kibocsátani a francziákhoz, melyben őket az istenre kéri, hogy érdekében ne conspiráljanak, ne rohanjanak a veszedelembé, hanem mindent az időre bizzanak.

Páris.

A fontosabb hírre Izabella királyné siet azon kijelentésével, hogy, bár köszöni hűséges spanyoljainak ragaszkodásuk fényes jeleit, de inti őket, hogy óvakodjanak a fölkeléstől és személyének erőszakos restaurációjától, biztatván őket a jövővel.

Hietzing.

Ezek folytán a hannoverai király készletre látja magát, Hietzingből megnyugtanni hannoveránusait és nyugalomra inteni őket. Elismeri heroismusokat ha Bismarck tulhatalmának keblüket kitárni a karjájuk, de hangsúlyozza, hogy a welfek kötelessége most a várakozás.

Bucsovitz.

Hol mindenki temporizál, ott a hesseni választófejedelem nem fogja elhírtelenkedni a dolgot, Figyelmezteti, kérve kéri tehát kedves hessenkasselánusait, hogy hebehurgyán ne lépjenek a vendéiek nyomdokiba s ne távolítsák el forradalom által a poroszokat. Ha a legitimitás egyáltalán ismét lábra kap, ő is vissza fog térni; addig azonban magmarad Csehországban, hol szintén emberséges emberek laknak.

A hatáság

kételkedik abban, hogy a Pausenberger hirhedt zsugori után maradt vagyonnak valóságos örököse azon Pazar ur, ki a hagyatékot reklamálja. Oh Themis! — látszik, hogy vak vagy csakugyan! Hát a fukarnak nem rendesen — pazar az örököse?

(„Arva Miska.“)

CSODABOGÁR.

(Tres faciunt collegium.)

A

NYITRAI HONVÉDZÁSZLÓ FELSZENTELÉSE EMLÉKERE.

1871.

Zöld, fehér és veres színt én el nem hagyok:
Állhatatos és hív szép hazámhoz vagyok.
Szilárdul kitartó legyen kiki hozzám —
Zöld ághoz csak akkor jöhet drága hazám.
Legyen minden honvéd telve bátorságtól:
Óvja meg a hazát minden bitorságtól: —
Freiheit und Einigkeit ist mein Lieblings-Wahlspruch:
Ausdauer im Kampfe sei und nie Eidesbruch.
Heldenmuth und Liebe zu Eurem Vaterland!
Nie wird Ungarn lassen in eine fremde Hand.
Es beglücke Euch Gott im festen Heldenband.
Zastavajte em a vlasti-bratjele,
Abi knam ne pri li adne nepratele
Sinove krajini honvédi nazvani
Tvrdi e sa dr te k vojni povolani.
Ale ecky budete ke mne verne i tki:
Varujte krajinu, nebojte sa bitki.
Ach budem e ja vas milovati v dicki.

W. Gy.

szeredi ügyvédtől.

A szerkesztő postája.

Toreador. Mi is úgy értesültünk, hogy E. bátyánk házában tűz ütött ki, sehol sem akadtak vizre. Az élezés véletlené s eléggé sikerült. Azt tullicizálni nem lehet. — Kukuricza János. Nem válik be. — Sch. B. Az ily nézetekkel, mint a milyeket ön levelében kifejt, aligha fogja kikerülni magyar nemessé való kineveztetését. — Pest, H. Nem használható. Remélhetőleg e „rauhe Note“ nem riasztja vissza önt újabb kíséretektől. — Lulu. A javát ide igtatjuk:

„Urfi a nagy krinolln belebútt most görcsbe bokába
Lába de szörnyen a fáj — bő czipé volna ne bár.“

„Azt szeretem, mondják de sokan, hogy virslibe Frankfurt,
Jó vele torma biz ő — húsa de nem ha számár.“

Különben utólérhetlen magasságban tündöklék a nagy minta:

„Róka ehetném egykor lukba a szűkbe bebújta,
Dombos az oldala lett — nem lehet ám gyere ki.“

V. de G. Gyenge dolgok.

Még néhány ki nem elégített nemzetiség.

Oláh cigányok.

Ázst ákárják, hogy ázs í vájdájuk is császár legyen.

Uj magyarok.

Nem hereseg primás — király primás kell nekik.

Orthodox zsidók.

Ambár a római ober-rabiner megbukott mint király, ők mégis királyt akarnak szikszói ober-rabinernek!

Kucséberék.

Hát Karniolia nem ország? Hát Gottschee nem főváros? Hát a kucséber nem natio?

A DEUTSCH^{FÉLE}
KÖNYVNYOMDA ÉS KIADÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG HIVATALÁBAN
(Pest, Józseftér 6. sz. a.)

és minden hazai könyvtárban előfizethetni a következő lapokra:

„Magyarország”
és a nagy világ“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Évenként négy gyönyörű műlap ingyen.
Előfizetési díj: Negyedévre 2 frt, fél évre 4 frt, egész évre 8 frt.
„Kákai Heti Krónikájával” együtt: Negyedévre 3 frt, fél évre 6 frt, egész évre 12 frt.

**„KÁKAI
Heti Krónikája”**

politikai, közgazdasági és irodalmi közlöny.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, fél évre 3 frt, egész évre 6 frt.
„Magyarország és a nagy világ” előfizetőinek: Negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt, egész évre 4 frt.

„KIS VILÁG”
szépirodalmi, ismeretterjesztő folyóirat.

Megjelenik havonként négy kétíves szám, számtalan képpel.

Évenként egy díszes műlap ingyen.
Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, fél évre 3 frt, egész évre 6 frt.

„A DIVAT”

Közlöny a szépirodalom, társasélet, művészet és főleg a divat köréből.

Megjelen: a divatrész minden hó 1-én és 16-án a szépirodalmi rész 8-án és 24-én.

Mellékletül minden hóban egy színes divatkép, szabás- és hímző-minták.

Évenként két gyönyörű műlap ingyen.
Előfizetési díj: Negyedévre 2 frt, fél évre 4 frt, egész évre 8 frt

„BORSSZEM JANKÓ”
képes élelapp.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft 50 kr, fél évre 3 ft, egész évre 6 ft.

„HIRMONDÓ”

politikai, szépirodalmi és gazdasági képes néplap.

Megjelen hetenként kétszer.

Évenként egy gyönyörű műlap ingyen.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt, egész évre 4 frt.

„KIS LAP”

Sok gyönyörű képpel megjelenő gyermek-folyóirat.

Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

Előfizetési ára: Negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt, egész évre 4 frt.

„Kleine Leute”

illustrirte Kinderzeitung.

Erscheint jeden Sonntag mit 16 Seiten Text und vielen prachtvollen Bildern.

Pränumerationspreis: Vierteljährig 1 fl., halbjährig 2 fl., ganj. 4 fl.

**„Ungarische
illustrirte Zeitung”**

erscheint jeden Sonntag.

Pränumerationspreis: Vierteljährig fl. 1.50, halbjährig 3 fl. ganj. 6 fl.